

Eesti Keskkonnauuringute Keskus

Merestrategie raamdirektiivi rakendamine

Marek Nurmik
Keskkonna- ja analüütilise keemia osakond
peaspetsialist

KESKKONNAMINISTEERIUM

Tallinn 09. aprill 2021

Sissejuhatus

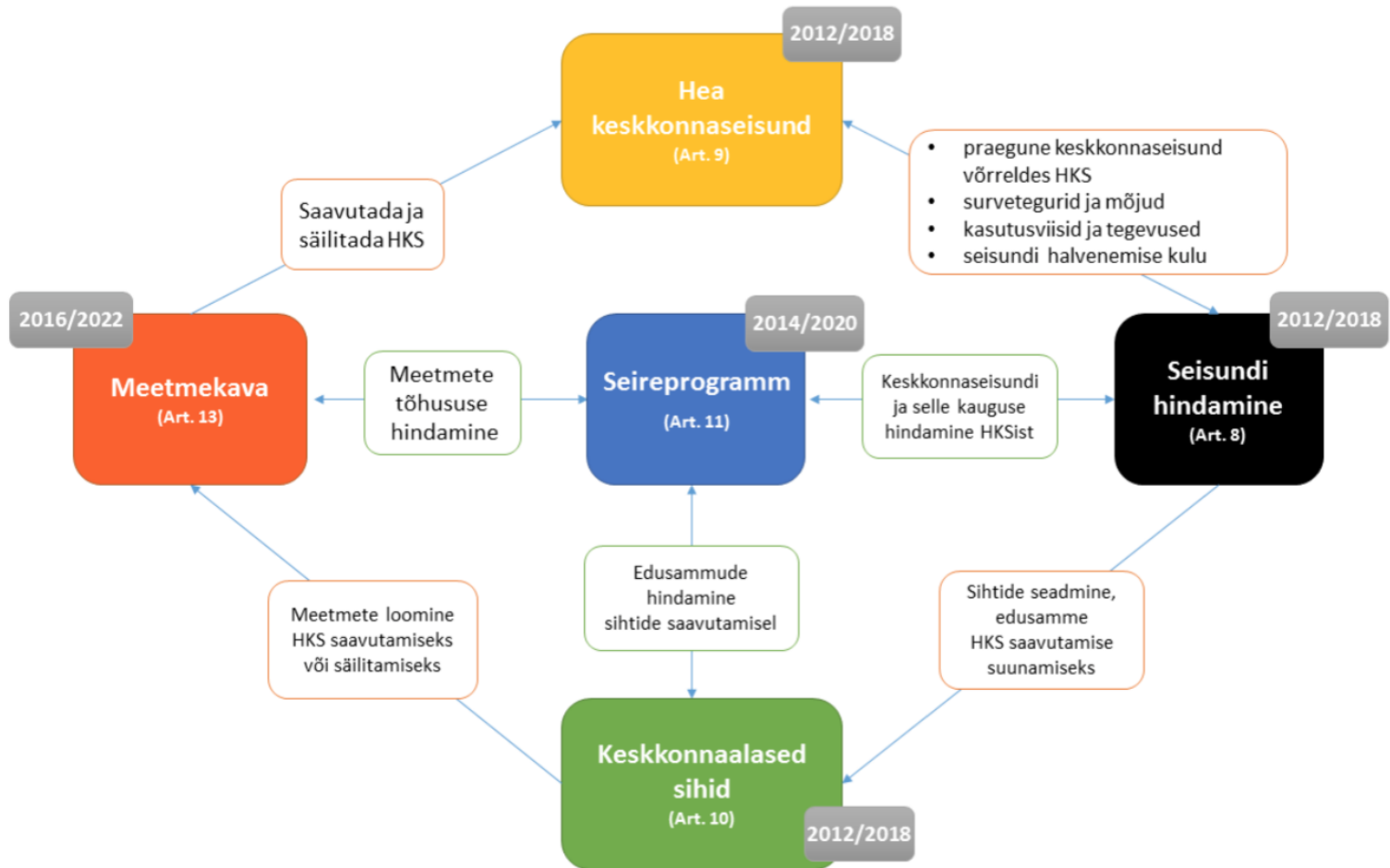
- Merestrategia raamdirektiiv (edaspidi MSRD; 2008/56/EÜ);
- MSRD meetmekava uuendamine ja selle ajakava;
- Seos HELCOM Läänemere tegevuskavaga.

Merestrategie raamdirektiiv

- MSRD eesmärgiks on saavutada või säilitada mereala hea keskkonnaseisund hiljemalt aastaks 2020.
- MSRD määratleb hea keskkonnaseisundi piiritlemise kvalitatiivsed tunnused:
 - 1) Bioloogiline mitmekesisus
 - 2) Võõrliigid
 - 3) Kalandus
 - 4) Toiduvõrgustikud
 - 5) Eutrofeerumine
 - 6) Merepõhja terviklikkus
 - 7) Hüdrograafilised muutused
 - 8) Ohtlikud ained keskkonnas (keskkonnaohutus)
 - 9) Ohtlikud ained mereandides (toiduohutus)
 - 10) Mereprügi
 - 11) Veealune müra ja energia

MSRD rakendamise protsess, mis hõlmab kuueaastase rakendamistsükli põhietappe (allikas: *Eesti mereala keskkonnaseisund 2018 aruanne*)

MSRD artikkel 13 - meetmekavad

- Liikmesriigid teevad iga asjaomase merepiirkonna või allpiirkonna puhul kindlaks meetmed, mis tuleb kasutusele võtta nende merealade hea keskkonnaseisundi saavutamiseks või säilitamiseks.
- Need meetmed töötatakse välja seisundihinnangu alusel ja lähtudes kehtestatud keskkonnaalastest sihtidest.
- Uute meetmete kehtestamisel tuleb liikmesriikidel arvestada meetmete sotsiaalset-, majanduslikku- ja keskkonna mõju, kulutõhusust ja tehnilist teostatavust ning viia selleks läbi vastavad analüüsid.

MSRD artikkel 14 – erandid

- Liikmesriik võib tuvastada oma mereakvatooriumis juhtumid, kus mistahes põhjustel ei saa keskkonnaalaseid sihte või head keskkonnaseisundit selle liikmesriigi võetavate meetmetega täielikult saavutada või kui neid sihte ei saa saavutada ettenähtud ajavahemiku jooksul (kehtib punkti e puhul):
 - a) tegevus või tegevusetus, mille eest asjaomane liikmesriik ei ole vastutav;
 - b) looduslikud põhjused;
 - c) vääramatu jõud;
 - d) mereakvatooriumi füüsikaliste omaduste nihked või muutused, mis tulenevad üldisest huvist tingitud meetmetest, mida peetakse keskkonnale osaks saavast negatiivsest mõjust tähtsamaks, seal hulgas igasugune piiriülene mõju;
 - e) looduslikud tingimused, mis ei võimalda asjaomase merekeskkonnaseisundi parandamist nõutud tähtajaks.

Meetmekava uuendamine ja ajakava

- Eesti merestrategia meetmekava kiideti heaks Vabariigi Valitsuse 23.03.2017 istungi otsusega.
- 2017. aastal kinnitatud meetmekava sisaldas 16 uut meedet, millest tänaseks on rakendatud 3: kalapüügiandmetest teavitamise elektroonilise süsteemi rakendamine, mereprügi probleemi teavitamine ning rahvusvahelise Ballastvee konventsiooni ratifitseerimine ja piirkondlikus teabesüsteemis osalemine.
- Ülejäänud meetmed on veel rakendamisel, neil puhkudel on juba läbi viidud rida alusuuringuid (piirkondlike või eraldiseisvate projektide raames), millede raames on tehtud ettepanekuid nagu näiteks kalapüügikoormuste ja piirmõõtude kaasajastamiseks, piirkonlikeks kalapüügi piiranguteks ning samuti on tehtud ettepanek uue merekaitseala loomiseks.

Meetmekava uuendamine ja ajakava

- Eesti mereala keskkonnaseisund, hea keskkonnaseisundi määratlused ja keskkonnaalased sihid uuendati 2019. aastal.
- Hetkel oleme meetmekava uuendamisega etapis, kus teadlastel on välja selgitatud lüngad hea keskkonnaseisundi ja seatud keskkonnaalaste sihtide saavutamiseks (kuna direktiivis sihtaasta ametlikult paigas ei ole, oleme võtnud kasutusele 2030 nagu Läänemere tegevuskavas) ning on välja pakutud esialgne nimekiri uusi meetmeid.

Meetmekava uuendamine ja ajakava

- Siinkohal ootame kõigilt osapooltelt tagasisidet, kas väljapakutud meetmed tunduvad piisavad ning ega ei ole midagi olulist huvirühmade tegevusvaldkondade poolt vaadatuna puudu?!
- Edasi järgneb väljapakutud uute meetmete kulutõhususe ja tehnilise teostatavuse analüüsid (2021 keskpaik) ning sotsiaalmajandusliku- ja keskkonnamõju hindamine (2021 lõpp), mille tulemuste põhjal selgitatakse välja lõplik nimekiri meetmetest ning koostatakse meetmekava eelnõu koos eelarvevahendite jaotusettepanekuga (2022 algus).
- Euroopa Komisjonile raporteerimise tähtaeg (31.03.2022).

Seosed Läänemere tegevuskavaga

- Ühine eesmärk säilitada ja saavutada mere hea keskkonnaseisund.
- Osaliselt kattuvad meetmed – uute meetmete hulgas on Läänemere tegevuskavast olulisemad meetmed, mis on Eesti jaoks kohaldatud või detailsemalt etappidena kirjeldatud.
- Eesmärgiks ei ole Läänemere tegevuskava meetmete (Läänemere äärsetele riikidele kohustuslikud) dubleerimine, vaid tagada oluliste tegevuste ellu viimine juhul, kui need Läänemere tegevuskavaga mingil põhjusel ei kinnitata (2021 oktoober), jäävad liiga üldiseks või nõuavad rakendamisel Eesti tingimustele kohandamist.

Eesti Keskkonnauuringute Keskus

Täna tähelepanu eest!

